

11/3–40: MÉRLEGEN A KÍNAI REFORM ÉS NYITÁS

**PPKE Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Modern Kelet-Ázsia Kutatócsoport**

Budapest, 2018. december 1.

11/3–40: Mérlegen a kínai reform és nyitás

A hivatalos párttörténetírás szerint negyven éve, a Kínai Kommunista Párt XI. Központi Bizottságának 3. plénumán hirdették meg a reform és nyitás politikáját Kínában. A jelenleg is tartó reformidőszakban Kína történelmi léptékben páratlan ütemű és mértékű gazdasági és társadalmi változásokon megy keresztül, s a szemünk előtt válik világhatalommá. A Kínai Népköztársaság nyitását és reformlépéseit a kiemelt figyelem mellett aktív vitákkal és szélsőséges véleménykülönbségekkel kísérik a külföldi döntéshozók, a globális tudományos szféra és a nemzetközi közvélemény is.

A PPKE BTK Modern Kelet-Ázsia Kutatócsoport 2018 decemberében a PEACH (Pázmány East Asia Club, Hungary) rendezvénysorozat keretében konferenciát szervez a reform és nyitás program meghirdetésének negyvenedik évfordulója alkalmából a politika okainak, mozgatórugóinak, bel- és külföldi következményeinek feltárására, valamint értékelésére. A konferencia többek között a következő kérdésekre keresi a választ: Melyek voltak a főbb változások az elmúlt negyven évben a társadalom egésze és a kínai emberek számára? Milyen társadalmi és politikai feszültségeket okoz az átalakulás? Hogyan élhet egymás mellett az egypártrendszerű autoritarizmus és a gazdasági liberalizáció? Miért nem alkalmazhatók a bevett politikai és gazdasági megközelítések, illetve magyarázatok a kínai modellre? Milyen korrekciókra lenne szükség a politikában, és milyen további reformlépések várhatók a közeljövőben? Hogyan változott meg Kína helye a világban, miként alakult nemzetközi kapcsolatrendszere az elmúlt negyven évben? A konferenciára sinológusok, politológusok, történészek, közgazdászok és szociológusok jelentkezését várjuk.

Időpont: 2018. december 1. (szombat) 9:00–16:10

Helyszín: PPKE BTK Sophianum, 1088 Budapest, Mikszáth Kálmán tér 1., II. emelet, 205-ös és 206-os terem

Szervezők: Salát Gergely, Szász Réka

Kapcsolat: Szász Réka - keletazsia.konferencia@gmail.com

Támogató: PPKE KAP18-51025-1.9-BTK

PROGRAM

Plenáris ülés – 40 ÉV

205. terem

Elnök: Szilágyi Zsolt

9:00–9:05	Köszöntő (Salát Gergely)
9:05–9:30	Kusai Sándor Zoltán: A félreértett reform vagy a posztmodern Kína-kutatás ortodox kritikája – A Xi Jinping-korszak stratégiai választásai
9:30–9:55	Vértés Róbert: Mire nyitott Kína?
9:55–10:20	Bánhidi Ferenc: A magánszektor fejlődése a reformkorszak négy évtizedében
10:20–10:45	Rácz Lajos: A megrészegüléstől a kijózanodásig – A „nyitás és reform” politikájának nemzetközi megítélése Kína hiperhatalommá válásának függvényében

10:45–11:05

Kávészünet

**A szekció:
Ágyúnaszád, diplomácia**

**B szekció:
Nyíló ollók**

**205. terem
Elnök: Szász Réka**

**206. terem
Elnök: Szilágyi Zsolt**

11:05–11:30	Kaiser Ferenc: Barnavíztól a kékvízig, a Kínai Népi Felszabadító Hadsereg Haditengerészetének fejlődése az elmúlt három évtizedben	Gyuris Ferenc: A gazdasági fejlettség térbeli képének átalakulása Kínában a gazdasági reformok négy évtizede alatt
11:30–11:55	Bartók András: Visszhangok: a kínai katonai reformokra és	Barczy Réka: Kína felgyorsult urbanizációja a negyven éve

	haderőfejlesztésre adott regionális válaszok – Japán, Tajvan, ASEAN-országok	elindult reform és nyitás tükrén keresztül
11:55–12:20	Mózes Bianka: Kína dél-kínai-tengeri politikájának változása a reform és nyitás 40 évében	Zoltai Alexandra: Hainan: a reformok elmélyítésének színhelye?
12:20–13:20	Ebéd	
	C szekció: Kütyüforradalom	D szekció: És nyitás
	205. terem Elnök: Gulyás Csenge	206. terem Elnök: Günsberger Dóra
13:20–13:45	Kozjek-Gulyás Anett: Kína intelligens forradalma és annak társadalmi háttere	Ramachandra Byrappa: Kína nemzetközi strukturális rezilienciájának változása – A BRICS felé vezető út
13:45–14:10	Simay Attila Endre: A mobiltechnológiák és az internet szerepe a 21. századi Kínában	Eszterhai Viktor: Gazdasági kapcsolatokból politikai befolyás?
14:10–14:35	Tasnádi Zsombor: A mezítlábas orvosoktól a mesterséges intelligenciáig	Krajczár Gyula: A „nyitás” értelme és szerepe a stratégiában
14:35–14:55	Kávészünet	

**E szekció:
Veszedelemes viszonyok**

**205. terem
Elnök: Szakáli Máté**

- 14:55–15:20 Horváth Csaba Barnabás: Kambodzsa és Laosz – a kínai Délkelet-Ázsia-politika új stratégiai üdvöskéi
- 15:20–15:45 Klemensits Péter: Reform és nyitás a külpolitikában: A kínai–filippínó kapcsolatok fejlődése az 1970-es évektől napjainkig
- 15:45–16:10 Suhajda Attila: Az Új Selyemút és a német–kínai kapcsolatok

**F szekció:
Kínai álmodó**

**206. terem
Elnök: Salát Gergely**

- Ésik Szandra: A modern kínai politikai gondolkodás Xi Jinping 19. pártkongresszuson elmondott beszédének tükrében
- Talárovich Orsolya: Az ötödik generációs vezetők – miért éppen Xi Jinping?
- Róma Ádám: Xi Jinping hatalma a Kínai Népköztársaság hatalmi struktúrái tükrében

RÉSZLETES PROGRAM

PLENÁRIS ÜLÉS – 40 ÉV

205. terem

Elnök: Szilágyi Zsolt

9:00–9:05 Köszöntő (Salát Gergely egyetemi docens, a PPKE BTK Modern Kelet-Ázsia Kutatócsoport vezetője)

9:05–9:30 *A félreértett reformok vagy a posztmodern Kína-kutatás ortodox kritikája – A Xi Jinping-korszak stratégiai választásai* (Kusai Sándor címzetes egyetemi docens, PPKE BTK Modern Kelet-Ázsia Kutatócsoport, Magyarország volt pekingi nagykövete)

Hivatalosan 40 éve indult útjára a reform- és nyitási politika a Kínai Népköztársaságban. A Kína-kutatás is 40 éve küszködik e folyamat megértésével és fejlődésének előrejelzésével. Ez váltakozó sikerrel folyik, számottevő eredmények és súlyos kudarcok egyaránt jellemzik. Az eredmények könnyen magyarázhatók, a kudarcok vizsgálata viszont nehéz, bár éppen ez rejti a kínai folyamatok megértésének kulcsát. Az előadás arra tesz kísérletet, hogy feltárja a kínai reformok lényegét, illetve az elemzői kudarcok és tévedések fő tartalmi és módszertani okait, továbbá alternatív megközelítéseket javasoljon. E célnak elméleti-tudományos jelentősége van. A Kína-kutatás azonban alkalmazott kutatás is, hiszen megalapozhatja a mai Kína megértését és a globális közösség kínai kapcsolatalakítását, azaz Kína-politikáját. Posztmodern korunk Kína-kutatási érméjének tehát két inherensen összefüggő oldala az alap- és az alkalmazott kutatás. Ezért az előadás arra is kísérletet tesz, hogy a javasolt alternatív megközelítéseket a praktikumra is alkalmazva, azok alapján vizsgálja Kína fejlődésének aktuális időszaka, a Xi Jinping-korszak néhány kulcskérdését.

9:30–9:55 *Mire nyitott Kína?* (Vértés Róbert, volt pekingi diplomata)

Mi, nyugatiak gyakorta abba a hibába esünk, hogy saját világunkon és világlátásunkon keresztül, a saját fogalmaink segítségével próbáljuk megérteni és megmagyarázni Kínát. Az előadó szerint Kína ugyan valóban megnyílt és számtalan reformot hajtott végre, de magához képest mégsem változott semmit, nem alkalmazkodott a Nyugathoz, és ez soha nem is volt szándéka. Kína nem felemelkedett

és nem utolérte a Nyugatot, hanem – történelmi szempontból – egy pillanatnyi időre ugyan hátrányba került vele szemben, de valójában csak visszatért az általa évszázadokig elfoglalt helyre, aminek sok olyan következménye lehet, amely alapjaiban rendítheti meg a nyugati társadalmi berendezkedés általunk evidenciának vélt alapjait. Az előadás egyrészt azokat a bevett sémákat igyekszik megkérdőjelezni, amelyekkel mi, nyugatiak magyarázzuk az ún. reform és nyitás politikáját, másrészt ennek a politikának a sikerességét és jövőjét.

9:55–10:20 A magánszektor fejlődése a reformkorszak négy évtizedében (Bánhidi Ferenc külső munkatárs, PPKE BTK Modern Kelet-Ázsia Kutatócsoport)

A kapcsolódó nyugati szakirodalom meghatározó része a kínai gazdasági rendszert államkapitalizmusként vagy a fejlesztő államon alapuló piacgazdaságként definiálja, ahol az állami tulajdonnak és a piaci folyamatokba való állami beavatkozásnak meghatározó szerepe van a gazdaságban. A kínai közgazdászok között is nagy táborra van azoknak, akik a „kínai modell” megkülönböztető jegyének a fokozott állami szerepvállalást tartják, és ennek tulajdonítják a reformkorszak kiemelkedő gazdasági növekedését is. Az előadásban cáfolni szeretnénk ezeket a véleményeket. Statisztikák alapján bizonyítani fogjuk, hogy az elmúlt évtizedekben, különösen a munkahelyteremtésben és az innovációs folyamatokban, de a bruttó hazai termék növekedésében is, a legjelentősebb hozzájárulást a magánszektor vállalatai tették. Történeti áttekintést kívánunk adni arról is, hogy a nyolcvanas évektől kezdődően a politikai vezetés hogyan viszonyult a magánszektorhoz, a kezdeti tiltás, majd megengedés után hogyan jutottak el a kilencvenes évek vége cégátalakítási folyamatainak támogatásáig. Külön kitérünk az új évezred politikai vitáira, amikor e vállalatátalakításokat a jogszabályok kijátszásának minősítették. Végül egy esettanulmányként bemutatjuk a kínai digitális gazdaság fejlődését, amelynek létrejötté szinte kizárólag a magánvállalatoknak köszönhető.

10:20–10:45 *A megrészegüléstől a kijózanodásig – A „nyitás és reform” politikájának nemzetközi megítélése Kína hiperhatalommá válásának függvényében* (Rácz Lajos, Jászi Oszkár Külpolitikai Társaság)

A nemzetközi nyitás és a piacgazdasági reformok szorosan összefüggnek egymással – és Kína esetében a globális erőviszonyok váltoásaival is. A Deng Xiaoping nevéhez köthető reformok megteremtették a feltételeit annak, hogy Kína egyenrangú félként kapcsolódjon be az USA és a Szovjetunió vetélkedése által fémjelzett szuperhatalmi játszmákba. A „háromszög” felállásban nemcsak Washington játszhatta ki a „kínai kártyát” Moszkva ellen, hanem a másik két fél is bármelyik partnerrel titkos vagy nyílt szövetségre léphetett (volna) a harmadikkal szemben. A Szovjetunió szétesése, majd újabb pólusok – elsősorban az EU – megjelenése tovább bonyolította a helyzetet. Az előadás az 1978-as reformok hozsannázó, csodaváró fogadtatásától napjaink aggodalmakkal terhes, kiábrándult pesszimizmusáig tekinti át Kína külföldi (azon belül amerikai és magyar) megítélésének változásait, a nemzetközi erőviszonyok hullámválásainak függvényében.

**A SZEKCIÓ
ÁGYÚNASZÁD, DIPLOMÁCIA
205. terem
Elnök: Szász Réka**

11:05–11:30 *Barnavíztól a kékvízig, a Kínai Népi Felszabadító Hadsereg Haditengerészetének fejlődése az elmúlt három évtizedben* (Kaiser Ferenc tanszékvezető egyetemi docens, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Nemzetbiztonsági Intézet, Katonai Nemzetbiztonsági Tanszék)

A Kínai Népi Felszabadító Hadsereg Haditengerészetének látványos fejlődése jól rámutat arra, hogyan változtak Peking nemzetközi célkitűzései a Tiananmen téri események óta. 1990-ben Kína tengeri haderőneme még csak barnavízi, azaz partvédő feladatok ellátására volt alkalmas, s nem fért be a világ első tíz legerősebb haditengerészete közé. Napjainkra azonban Peking már a második-harmadik legerősebb hadiflotta felett rendelkezik, s rohamléptékben zárkózik fel

a vitathatatlan világelső US Navy mögé. A kékvízi, azaz globális erőketítő képességek kiépítése elválaszthatatlan Kína egyre aktívabb nemzetközi szerepvállalásától. Peking rohamosan erősödő gazdasága, illetve annak piac-, illetve nyersanyagszerzési igényei egyre offenzívabb gazdasági, politikai és katonai terjeszkedéssel párosulnak. Kína erejének rohamos növekedése – a szomszédos országok mellett – egyre inkább aggasztja Washington-t is, amely saját térségbeli jelenlétének növelésével, illetve haditengerészetének fejlesztésével reagál a kihívásra.

11:30–11:55 *Visszhangok: a kínai katonai reformokra és haderőfejlesztésre adott regionális válaszok – Japán, Tajvan, ASEAN-országok* (Bartók András tanársegéd, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Nemzetközi Kapcsolatok és Diplomácia Tanszék)

Kína „reform és nyitás” politikájának fontos következménye volt a Kínai Népi Felszabadító Hadsereg átalakulása. Néhány évtized alatt egy alapvetően területvédelemre berendezkedett és technológiai színvonalát tekintve jelentős lemaradással küzdő haderőből korszerű, összhaderőnemi gondolkodású és számottevő erőketítő képességekkel rendelkező fegyveres erővé fejlődött. Kína katonai képességeinek változása mára már érezhető hatással jár a régió más országainak védelempolitikai törekvéseiben. A kínai haderőfejlesztések természetesen az új kínai képességekkel versengő regionális haderőfejlesztési törekvéseket eredményeznek, ezek között is kiemelten fontosak a ballisztikus rakéta elleni védelem, a légvédelem és a tengeri erőketítő platformokkal szembeni képességek fejlesztései. Az előadás célja bemutatni a régió országainak haderőfejlesztésein keresztül azon trendeket, melyek az elmúlt négy évtizedben látott kínai katonai reformokra adott válaszként értelmezhetőek, különös tekintettel Japán, Tajvan, illetve az ASEAN-országok katonai képességeinek tendenciáira.

11:55–12:20 *Kína dél-kínai-tengeri politikájának változása a reform és nyitás 40 évében* (Mózes Bianka, Birminghami Egyetem, Nemzetközi Kapcsolatok–Kelet-Ázsia szak)

A reform és nyitás 40 éve alatt Kína dél-kínai-tengeri politikája gyökeres változásokon ment keresztül. Míg a reformidőszak kezdetekor Kína tartózkodott saját területi követeléseinek

érvényesítésétől, és a területi vitát félretéve jó viszony és gazdasági kapcsolatok kiépítésére törekedett a vitában érintett délkelet-ázsiai államokkal, addig napjainkban Kína már egy sokkal asszertívebb, proaktívabb politikát folytat a Dél-kínai-tengeren, annak ellenére, hogy ez sok esetben feszültséget szül a kínai-délkelet-ázsiai kapcsolatokban, és negatívan befolyásolja Kína nemzetközi megítélését. Ebből kifolyólag az előadás az alábbi két kérdésre igyekszik választ adni: 1) Milyen okai vannak ennek a politikai pálfordulásnak? 2) Hogyan befolyásolja az asszertív dél-kínai-tengeri politika a jelenlegi reform és nyitás politika egyik, ha nem a legfontosabb eleme, az „Egy Övezet, Egy Út” kezdeményezés infrastrukturális beruházásai megvalósításának sikerét?

B SZEKCIÓ
NYÍLÓ OLLÓK
206. TEREM
Elnök: Szilágyi Zsolt

11:05–11:30 *A gazdasági fejlettség térbeli képének átalakulása Kínában a gazdasági reformok négy évtizede alatt (Gyuris Ferenc egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Regionális Tudományi Tanszék)*

Az 1970-es évek végén útnak indított reformok nemcsak szerkezeti, hanem térbeli szempontból is komoly változásokat eredményeztek a kínai gazdaságban. Előadásomban ezeket a változásokat elemzem. Az egyre gyorsuló gazdasági növekedéssel jellemezhető első három évtized mellett kiemelten foglalkozom a 2008–2009-es globális válság óta eltelt évek újszerű tendenciáival, amelyek részint világgazdasági átrendeződésekkel, részint a pekingi központi kormányzat szempontjainak változásával függenek össze. Döntően területi statisztikai alapú, összehasonlító jellegű elemzésre támaszkodva kiemelt figyelmet fordítok két kérdés megválaszolására: 1) A térbeli fejlettségi egyenlőtlenségek alakulása (és központi alakítása) szempontjából a reformidőszak a Mao-éra logikáját követte-e, vagy attól markánsan eltérő irányba mutatott? 2) A kínai gazdasági átmenet hasonló térbeli következményekkel járt, mint amelyek a posztszovjet típusú térségekre (kiemelten Oroszországra) voltak

jellemzőek, vagy térbeli szempontból (is) eltérő típusú átmenetekről beszélhetünk?

11:30–11:55 *Kína felgyorsult urbanizációja a negyven éve elindult reform és nyitás tükrén keresztül* (Barczy Réka okleveles Kelet-Ázsia elemző, PPKE–BCE Kelet-Ázsia tanulmányok mesterszak)

Ma már köztudott, hogy Kína a világ egyik leggyorsabban urbanizálódó országa, az azonban kevésbé ismert, hogy ez a folyamat a nyugati világgal ellentétben itt csupán a hetvenes évek végén indult meg erőteljesebben. A felgyorsult urbanizáció kezdete tehát szorosan kapcsolódik a reform és nyitáshoz, amelynek politikáját Deng Xiaoping hirdette meg az 1978-as évben. Az azóta eltelt negyven év alatt Kína városiasodása hihetetlen méreteket öltött, ami az ország egészére hatással volt és van napjainkban is. Előadásomban főként azon társadalmi átalakulásra helyezem a hangsúlyt, amelyet leginkább a felgyorsult urbanizáció idézett elő. Legyen szó a milliós nagyságrendű belső migrációról, a mára jórészt elavult, viszont mindenkit érintő *hukou*-rendszerrel vagy az ország népességének élelmezéséről, ezek mind részét képezik a városiasodás azon kihívásainak, amelyekkel a vezetőségnek ma is szembe kell néznie. Előadásomban bemutatom a negyven év alatt végbement felgyorsult urbanizáció mérföldköveit, valamint a hozzá szorosan kapcsolódó társadalmi változásokat.

11:55–12:20 *Hainan: a reformok elmélyítésének színhelye?* (Zoltai Alexandra junior elemző, Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány)

40 évvel a reform és nyitás kezdete után a jelenlegi kínai elnök, Xi Jinping a reformok elmélyítésén dolgozik. Ezeknek az intézkedéseknek köszönhetően Hainan tartománya válhat az egyik legfőbb kísérleti területté az új reformintézkedések tesztelésére. A kínai Hawaii-ként is emlegetett sziget 1988-ban kapta meg a különleges gazdasági övezet minősítést. Ennek 30. évfordulóján a Kínai Kommunista Párt és az Államtanács bejelentette, hogy 2020-ig Hainan tartományban szabadkereskedelmi zónát alakítanak ki, 2025-ig pedig szabadkereskedelmi kikötőt. Ezeknek értelmében 2035-ig teljesen befejeződik a sziget szabadkereskedelmi rendszerének kiépítése. Hainan tartomány jelentősége abban rejlik, hogy egy egész szigetet lefed, így a kínai kormánynak egy szélesebb terület áll

rendelkezésére a reformok tesztelésére, mint a többi szabadkereskedelmi zóna esetében.

C SZEKCIÓ
KÜTYÜFORRADALOM
205. terem
Elnök: Gulyás Csenge

13:20–13:45 *Kína intelligens forradalma és annak társadalmi háttere* (Kozjek-Gulyás Anett egyetemi adjunktus, PPKE BTK Kínai Tanszék)

A Pekingi Idegen Nyelvi Egyetem 2017-es felmérése szerint a kínaiak a gyorsvasutat, a QR-kóddal való elektronikus fizetést, az online vásárlást és a közösségi kerékpármegosztó rendszert tekintik a modern Kína „négy nagy találmányának”. Az első gyorsvasút 2008-ban indult Peking és Tianjin között. Az azóta eltelt években Kína valamennyi tartományi fővárosát gyorsvasúthálózat köti össze Pekinggel. A kínai nagysebességű vasúthálózat 2030 végéig várhatóan 25.000 kilométerre nő majd. QR-kóddal tavaly körülbelül 424 millió felhasználó fizetett, ez az okostelefon-használók 65%-át jelenti, és körülbelül az országos GDP felét költötték vásárlásra. 2017 első 10 hónapjában Kína több mint 700 millió internet-felhasználója körülbelül 12,7 billió dollárt költött el a WeChaten, a Taobaón, illetve az Alipay-en. A közel 10 éves online kereskedelmi piac a világ legnagyobb és leggyorsabban fejlődő piaca. Kínában ma 400 millió regisztrált biciklihasználó és 23 millió kölcsönözhető bicikli van. Az előadás a négy modern kínai találmány társadalomra gyakorolt hatását vizsgálja, azt, hogy ennek milyen hatása lesz a jövő Kínájának társadalmi fejlődésére, a jövő generáció gondolkodására és viselkedésére. Az előadás kitér a 2015-ben meghirdetett „Made in China 2025” program ambiciózus tervére, a negyedik ipari forradalom végrehajtására, a high-tech termelés világpiacba történő integrálására.

13:45–14:10 *A mobiltechnológiák és az internet szerepe a 21. századi Kínában* (Simay Attila Endre egyetemi adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem, Marketing és Média Intézet)

Kína a világ legnagyobb gazdaságaként a globális folyamatok alakításában ma már megkerülhetetlen szereplője a világgazdaságnak és politikának. A jelen előadás egy technológiai aspektusból kíván valamelyest rávilágítani Kína szerepére és jelentőségére a mai világban, ez pedig a mobil- és internetes technológiákban bekövetkezett változások. Az ezredfordulót követően ugyanis gyors felzárkózást mutatott az ország mind a mobiltelefonok (majd okostelefonok) előfizetési számában, elterjedtségében, mind pedig az internethasználók gyors ütemű növekedésében, ami ma elengedhetetlen feltétele a 4G hálózatokon, mobil interneten alapuló kínai internetes gazdasági ökoszisztémának. Ami világviszonylatban is jelentőssé teszi, mint a legnagyobb online kereskedelemmel bíró piac, az az innovatív mobil fizetési megoldások sora vagy az a tény, hogy az angol után ma már a kínai a világháló második legnagyobb nyelve. Miközben a kínai internet számos sajátossággal is rendelkezik, vagyis a világháló sem egységes hálózat.

14:10–14:35 *A mezítlábas orvosoktól a mesterséges intelligenciáig* (Tasnádi Zsombor, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, nemzetközi tanulmányok szak)

1949-től állam fokozatosan átvette az egészségügy irányítását, a hangsúly a prevención, a nyugati és a hagyományos gyógyítás integrációján és a kampányokon volt. A „nagy ugrás” éveit kivéve a lakosság egészsége rohamosan javult, elsősorban a fejlődő csatornázás, vízminőség és élelmezés következtében. A kulturális forradalom éveiben Mao bevezette az úgynevezett „mezítlábas doktorok” rendszerét, fiatalok tízezrei kaptak 3–6 hónapos képzést, és ezeket küldték ki a falusi lakosok ellátására. Miután Deng Xiaoping visszakerült a hatalomba, gyors decentralizálást, depolitizálást vezetett be. A gazdasági fejlődés és koordinált közegészségügyi intézkedések drámai javulást eredményeztek a fertőző betegségek terjedése, a csecsemőhalálozás és a várható élettartam terén. A krónikus betegségek váltak vezető halállokká. Ugyanakkor a helyi közösségekre hárult az egészségügy, ami nagy egyenlőtlenségekhez vezetett a szegény és gazdag régiók között. A gazdagodó, biztosítással rendelkező városi középosztály jobb minőségű ellátást igényelt, míg a

falusi lakosság az egyenlőtlen esélyekre panaszkodott. A kétezres években megerősödött a politikai akarat az egészségügyi rendszer alapvető átalakítására. Ma a csúcstechnológiának köszönhetően Kínában az egészségügy forradalmi változás előtt áll...

D SZEKCIÓ

ÉS NYITÁS

206. terem

Elnök: Günsberger Dóra

13:20–13:45 *Kína nemzetközi strukturális rezilienciájának változása – A BRICS felé vezető út* (Byrappa Ramachandra egyetemi adjunktus, ELTE BTK, Új- és Jelenkori Egyetemes Történeti Tanszék)

A sárkány fújhat-e tüzet, ha nincs, ami szítsa? Mennyire lett ellenálló a kínai kommunista felépítés az elmúlt negyven év alatt? Ma a politikai rendszer legitimációja a kínaiak általános jólétére van alapozva, amit a nemzetközi gazdasági szereplés biztosít. Ez a világ műhelye szerep főleg a nyugatra támaszkodik. Mindennek ára van: szennyezett és szellemvárosok, folyók, elsivatagosodott mezők stb. Mivel a belső, több ezer éves reziliencia gyengülni látszik, hol volt és hol van a mai Kína erejének súlypontja? Egyértelművé vált, hogy a nemzetközi terep, és azon belül a nyugat ellentmondásosan fontos támaszpontja a kínai önállóságnak. A mai egyre csökkenő nyersanyagkészlettel szemben a nyugatnak versenytársává vált az egyre gazdagabb Kína, ezért döntéshozóhoz érkezett, hogy saját magát sújtsa Kína javára, vagy ellenáll a térnyerésének. Ilyen nemzetközi strukturális környezetben mennyire fontos a BRICS Kína rugalmasságának fenntartásához?

13:45–14:10 *Gazdasági kapcsolatokból politikai befolyás?* (Eszterhai Viktor szenior kutató, Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány)

A reform és nyitás politikájának köszönhetően Kína a világ gazdaság egyik legfontosabb központjává vált. A hidegháborút követő, az Egyesült Államok hegemon hatalmával jellemezhető nemzetközi rendben az alacsony aktivitású külpolitikai stratégiájából fakadóan

Kína külpolitikai szerepe nem tartott lépést növekvő gazdasági jelentőségével. Az elmúlt évek egyre asszertívabbá váló kínai külpolitikája azonban jelentős félelmeket váltott ki azzal kapcsolatban, hogy az ázsiai ország a korábban megszerzett gazdasági pozícióit politikai befolyássá válthatja. A kérdés különösen nagy vitát váltott ki az Európai Unióban, amely Kína ambiciózus „Egy Övezet, Egy Út” kezdeményezésének egyik legfontosabb célterülete. A jelen tanulmány – Albert Hirschman aszimmetrikus gazdasági viszonyokat vizsgáló elméletének tükrében – empirikusan vizsgálja, hogy az egyes európai államok Kínával való gazdasági kapcsolatának szorossága mennyire korrelál a kínai külpolitikához való igazodásukkal.

14:10–14:35 A „nyitás” értelme és szerepe a stratégiában (Krajczár Gyula újságíró, kutató, doktorjelölt, Budapesti Corvinus Egyetem)

A kínai stratégia megítélése ellentmondásos. Olyan jellegzetességei vannak, melyek megértése kívülről nem könnyű. Ahogy számukra sem könnyű megérteni a másik civilizáció jellegzetességeit. A kínai stratégiák másfél évszázada azzal néznek szembe, hogy országuk, „civilizációjuk” sok tekintetben el van maradva a nyugati civilizáció mögött. Minden eddig keletkezett stratégia, legalábbis az első fázisát illetően, felzárkózó jellegű volt. A jelenlegi, 1978 óta tartó stratégiai paradigmának is ez az alapvető jellemzője, s mind a reform, mind a „nyitás” ezt célozza. Egyik sem önmagában való érték, s mindegyik erőteljes jelentésváltozásokon ment át az idők során. Az egyébként erősen belső fókuszú stratégia külső konzekvenciáinak gondolati kerete a „nyitás”. Annak felismerése, hogy a felzárkózásra Kína önmagában nem képes, ahhoz jelentős szüksége van a külvilágra. Deng szövegeiből világosan kiderül, hogy amire elsősorban szükségük van, az a tudás. A kereskedelem valójában kis túlzással csak az ő kommunikációs, közlekedési módjuk. A „nyitás” vizsgálatának nagyon fontos eleme a jelentésváltozásain túl az, hogy mi nyílik ki, és mi nem, s természetesen mindkét irányban. Pontosan ebből a szempontból lehet a leglátványosabban interpretálni a mai problémákat és konfliktusokat, a tudás megszerzését és fontos területek elzárását. Ha csak a külső stratégiát nézzük, a Xi-féle gondolat sokkal inkább áll vita alatt, minthogy részleteiben is világos elképzelés lenne. Ugyanakkor a kínai stratégia a világ rendjét akaratlanul is sokkal inkább multicivilizációsaknak gondolja el, mint más fontos aktorok.

E SZEKCIÓ
VESZEDELMEK VISZONYOK
205. terem
Elnök: Szakáli Máté

14:55–15:20 Kambodzsa és Laosz – a kínai Délkelet-Ázsia-politika új stratégiai üdvöskéi (Horváth Csaba Barnabás kutató, MTA-ELTE-SZTE Selyemút Kutatócsoport)

Lényegesen népesebb, katonailag erősebb és ezidáig gazdaságilag is jóval fejlettebb két nagy szomszéd, Thaiföld és Vietnam közé szorulva Kambodzsa és Laosz hagyományosan a térség periférikus államainak számítottak, és gyakran kerültek részben vagy egészben e két szomszéd valamelyikének fennhatósága alá, vagy töltötték be köztük a hadszíntér szerepét. E geopolitikai helyzet ugyanakkor azzal a következménnyel járt, hogy e két ország számára gyakorta érkezett felmentésként külső hatalmak megjelenése a térségben. Az utóbbi években Kína délkelet-ázsiai térnyerése kapcsán láthatjuk ennek a trendnek az újabb előtérbe kerülését. Míg sok erősebb délkelet-ázsiai ország fenyegetésként éli meg Kína térnyerését, addig Kambodzsa és Laosz döntően pozitív reakciói mögött ezúttal is felsejlenek a folyamatot a thai és vietnami nyomás ellensúlyaként üdvözlő történelmi attitűdök, amelyek Kína részéről is megkülönböztetett figyelemmel találkoznak. A két ország stratégiai fekvése okán pedig ez az egész indokínai-félsziget jövőjére döntő befolyással lehet.

15:20–15:45 *Reform és nyitás a külpolitikában: A kínai-filippínó kapcsolatok fejlődése az 1970-es évektől napjainkig* (Klemensits Péter szenior kutató, Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány)

Az 1978-as reformok nem csupán Kína politikai és gazdasági fejlődésére gyakoroltak döntő hatást, de az ország külpolitikáját is átalakították. Ennek következtében a felemelkedő nagyhatalom Délkelet-Ázsiával is szorosabb kapcsolatokra törekedett, amelyet jól példáz a hagyományosan az Egyesült Államok szövetségesének minősülő Fülöp-szigetek esete. Az előadás célja, hogy bemutassa a két ország külkapcsolatainak alakulását a reformokat követően, különös hangsúlyt fektetve azokra a területekre, ahol megvalósulhatott a szoros együttműködés, illetve amelyek konfliktusokhoz vezettek a két nemzet között. Arra a kérdésre is keresi a választ, hogy a Fülöp-

szigeteken miként értékelték a 40 évvel ezelőtt megindult reformokat, a politikai-gazdasági átalakulás következményeit, valamint a kínai befolyás megerősödését a régióban.

15:45–16:10 *Az Új Selyemút és a német–kínai kapcsolatok* (Suhajda Attila doktorandusz, Nemzeti Közzolgálati Egyetem)

Az előadás foglalkozni kíván a két ország regionális helyzetével, egymással való gazdasági kapcsolataival, érdekcsoportjaival és az Új Selyemút elképzeléssel kronológiai, gazdasági és hálózattani szempontból (igyekezve kitérni a kockázati tényezőkre is), törekedve az egyéni hozzáadott értékre és a szintetizáló, elemző megközelítésre. Az elemzés fő időintervalluma 2013-tól kezdődik, mikor az Új Selyemút elképzelés bejelentése megtörtént. A téma aktualitását adja Kína gazdasági feltörekvése, az Új Selyemút kezdeményezés és annak esetleges Németországra – az EU egyik vezető államára – gyakorolt hatása.

**F SZEKCIÓ
KÍNAI ÁLMODÓ
206. terem
Elnök: Salát Gergely**

14:55–15:20 *A modern kínai politikai gondolkodás Xi Jinping 19. pártkongresszuson elmondott beszédének tükrében* (Ésik Szandra doktorandusz, ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola)

Xi Jinping 19. pártkongresszuson elmondott beszédének hatása a következő öt évre vitathatatlan. Az előadás ennek elemzésére épít, és ezen keresztül vizsgálja, milyen hagyományos ideológiák, elemek határozzák meg ma a hivatalos kínai politikai állásfoglalást; milyen forrásai vannak a modern kínai politikai gondolkodásnak; mennyire jelennek meg a klasszikus hagyományok (konfucianizmus, buddhizmus, kínai irodalom) a modern politikai szövegekben. A mikroszintű elemzésen túl, a szöveg makroszerkezetének vizsgálata ugyanakkor arra is példát szolgáltat, hogy milyen retorikai eszköztárat alkalmaznak jellemzően a kínai politikusok. Ennek segítségével különbségeket és hasonlóságokat figyelhetünk meg a nyugati és a kínai szónoklattan között. Az előadás így megkísérli

számba venni a retorika eszközeit is, amelyek hagyományosan hozzájárulnak a kínai politikai aktorok legitimitásához és sikerességéhez.

15:20–15:45 Az ötödik generációs vezetők – miért éppen Xi Jinping? (Talárovich Orsolya okleveles Kelet-Ázsia elemző, PPKE-BCE Kelet-Ázsia tanulmányok mesterszak)

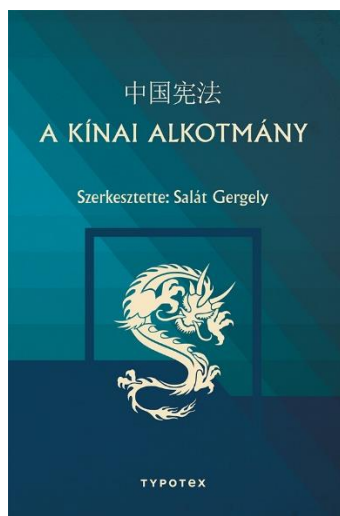
Kínában az előző évtizedekben hatalmon lévő politikai elit tagjai nagyrészt hasonló szociális, tanulmányi és szakmai háttérrel rendelkeztek, de e tekintetben az utóbbi években számos változás történt. A jelenleg feltörekvő és a már hatalmat gyakorló kínai vezetőket nevezzük ötödik generációnak, akik a KNK történelmében vitathatatlanul a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból származnak, eltérő oktatásban részesültek, más és más szakmai tapasztalatokkal rendelkeznek, így elődjeikhez képest sokkal nehezebb egységes és harmonikus vezetést kivitelezniük. A stabilitás fenntartásához szükség van tehát egy olyan karizmatikus egyénre, aki képes egységet teremteni az eltérő nézőpontok és érdekek között. Ez a személy pedig nem más, mint a jelenlegi KKP-főtitkár, az ötödik generáció legnagyobb hatalommal rendelkező vezetője, Xi Jinping, akit 2012-ben iktattak be először hivatalába. Miért éppen ő tölti be ezen pozíciót, és hova vezethet az államfő hivatali idejére vonatkozó korlátozás eltörlése? Előadásomban ezen kérdésekre keresem a választ Xi Jinping élete legmeghatározóbb eseményeinek bemutatásával, amelyek hozzásegítették ahhoz, hogy Kína első számú vezetőjévé válhasson.

15:45–16:10 Xi Jinping hatalma a Kínai Népköztársaság hatalmi struktúrái tükrében (Róma Ádám egyetemi hallgató, ELTE BTK történelem mesterszak)

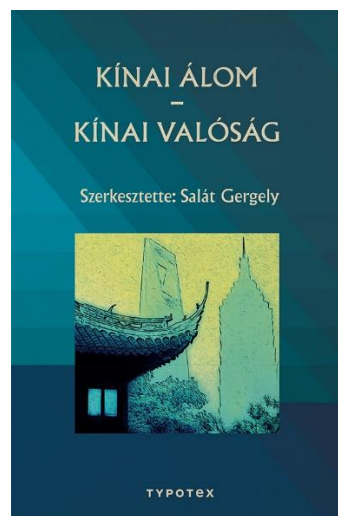
A 2017-ben megtartott 19. pártkongresszus után Xi Jinping kínai elnök-pártfőtitkár hatalma megkérdőjelezhetetlennek tűnt, azonban az azóta eltelt egy év eseményei mára jelentősen árnyalták ezt a képet. Ezzel párhuzamosan Kína nyugati megítélése jelentős átalakuláson megy át. Az előadás célja ezen változások értelmezése Kína hatami struktúráin keresztül. Egyrészt bemutatóra kerül három jól elkülöníthető, ugyanakkor egybefonódott struktúra: az állam felépítése a kínai alkotmány alapján, a Kínai Kommunista Párt működése (melynek vezető szerepét az alkotmány is kimondja),

valamint azon jelentős párton belüli frakciók, melyek informális szereplőként alakítják a Föld legnépesebb országának politikáját. Az előadás emellett – megvizsgálva a 19. pártkongresszus által hozott változásokat – megpróbál választ találni olyan kérdésekre, mint hogy milyen hatással lehet Xi Jinping hatalmi koncentrációja a meglévő struktúrákra, mit tükröznek a megújult állami és pártintézmények, milyen szempontok játszhattak szerepet Xi látszólagos egyeduralmi törekvéseiben, valamint milyen hatással lehet az USA-val vívott kereskedelmi háború a belső hatalmi dinamikára.

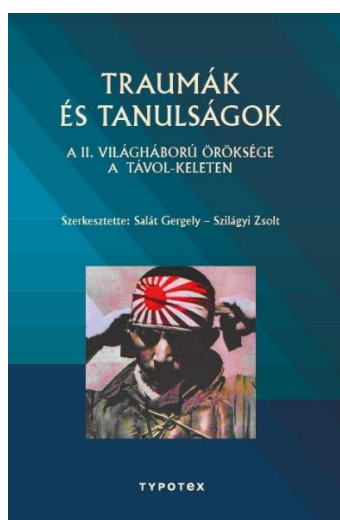
EDDIGI TANULMÁNYKÖTETEINK

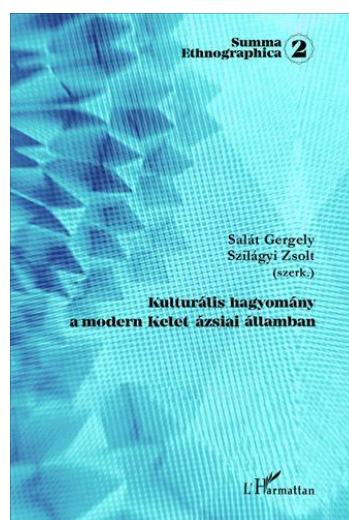
A kínai alkotmány
Szerk. Salát Gergely
Budapest, Typotex Kiadó, 2015.
220 o., 2900 ft

Kínai álmom – kínai valóság
Szerk. Salát Gergely
Budapest, Typotex Kiadó, 2015.
329 o., 4200 ft

**Traumák és tanulságok
A II. világháború öröksége
a Távol-Keleten**
Szerk. Salát Gergely – Szilágyi
Zsolt
Budapest, Typotex Kiadó, 2016.
305 o., 3900 ft

**Kulturális hagyomány a
modern kelet-ázsiai államban**
Szerk. Salát Gergely – Szilágyi
Zsolt
Budapest, L'Harmattan Kiadó,
2016.
280 o., 3200 ft

A könyvek kedvezménnyel megrendelhetők a typotex.hu, illetve a webshop.harmattan.hu oldalon.